

Bruxelles, 2.7.2019.
COM(2019) 287 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
u pogledu provedbe i rezultata programa Periklo 2020. za zaštitu eura od krivotvorenja
u 2018.

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

u pogledu provedbe i rezultata programa Periklo 2020. za zaštitu eura od krivotvorenja u 2018.

1. Općenito

Program „Periklo 2020.” (u daljnjem tekstu „program”) program je razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja. Zamjenjuje program Periklo koji je uspostavljen 2001. te se provodio u razdoblju 2002. – 2013. Program je uspostavljen **Uredbom (EU) br. 331/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014¹**. Njegova je primjena proširena na države članice nesudionice **Uredbom Vijeća (EU) 2015/768 od 11. svibnja 2015²**. Uredbom (EU) br. 331/2014 utvrđuje se trajanje programa do 31. prosinca 2020. Člankom 13. stavkom 3. **Uredbe** zahtijeva se od Komisije da Europskom parlamentu i Vijeću na godišnjoj razini pruža informacije o rezultatima programa. Ovo godišnje izvješće ispunjava zahtjev za 2018. godinu.

2. Godišnji program rada za 2018.

a. Provedba godišnjeg programa rada u 2018.

Godišnji proračun za provedbu programa za 2018. utvrđen je u iznosu od 1 055 100 EUR, a bio je financiran iz proračunske linije 01 02 04 00 općeg proračuna Europske unije za 2018. U 2018. preuzete su obveze u vrijednosti ukupno 993 388,74 EUR. Program se provodi u okviru sufinanciranih djelovanja (bespovratna sredstva) koje su pokrenula nadležna tijela država članica i u okviru „djelovanja Komisije”, koje izravno organizira Komisija. Izvršen je prijenos sredstava u iznosu od 167 199,89 EUR iz proračuna za bespovratna sredstva u proračun za djelovanja Komisije u 2018. kako bi se dopunila djelovanja država članica.

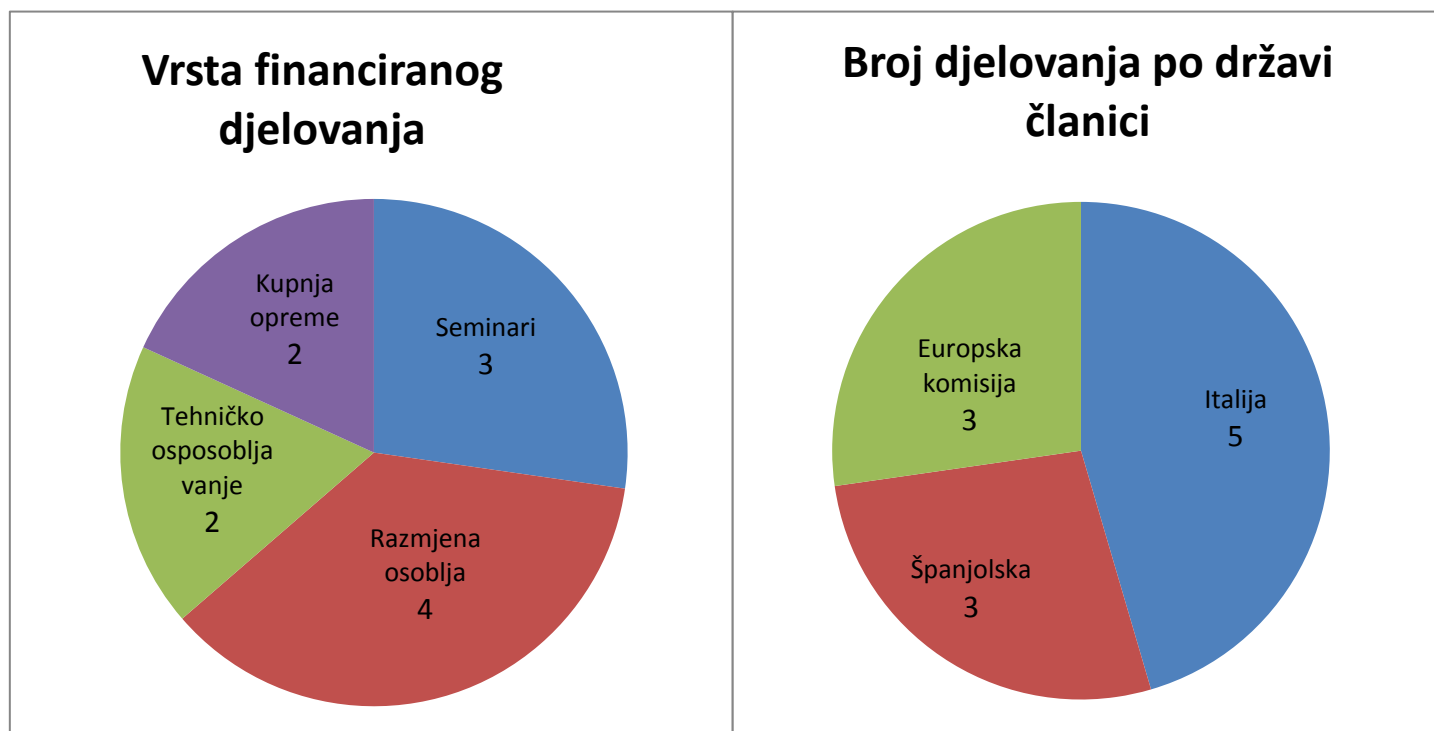
Provedba programa odražava predanost država članica i Komisije zaštitu eura od krivotvorenja. Zahvaljujući raspravama o višegodišnjoj strategiji na sastancima Stručne skupine u području krivotvorenja eura (ECEG) u 2018. bilo je moguće preuzeti obveze u visini od 94,15 % ukupnog proračuna. U 2018. iz programa je financirano ukupno 11 projekata³. Uspješno je dodijeljeno ukupno osam bespovratnih sredstava iz prijave koje su podnijela nadležna tijela država članica. To je smanjenje u odnosu na deset bespovratnih sredstava iz 2017. Nadalje, financirana su tri djelovanja Komisije, isti broj kao i prethodne godine. Pet je djelovanja provedeno 2018., dok se šest djelovanja provodi ili će se provesti u 2019. i kasnije.

¹ Uredba (EU) br. 331/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja (program „Periklo 2020.”) (SL L 103, 5.4.2014., str. 1.). Uredbom su stavljene izvan snage odluke Vijeća 2001/923/EZ, 2006/75/EZ i 2006/849/EZ.

² Uredba Vijeća (EU) 2015/768 od 11. svibnja 2015. o proširenju primjene Uredbe (EU) br. 331/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja (program „Periklo 2020.”) na države članice nesudionice (SL L 121, 14.5.2015., str. 1.).

³ Sveobuhvatan pregled djelovanja u okviru programa Periklo za koja su preuzete obveze u 2018. nalazi se u Prilogu I.

Grafikon I. i grafikon II.: Vrsta financiranog djelovanja i broj djelovanja po državi članici (djelovanja za koja su obveze preuzete u 2018., vidjeti Prilog I.)⁴

Kandidati za program u 2018. dolaze iz dvije države članice, odnosno Italije i Španjolske. To odražava činjenicu da se zemlje koje su najviše pogođene krivotvorenjem eura češće koriste sredstvima iz programa Periklo. Njihovi naponi poboljšavaju zaštitu eura, što je korisno za sve druge države članice europodručja.

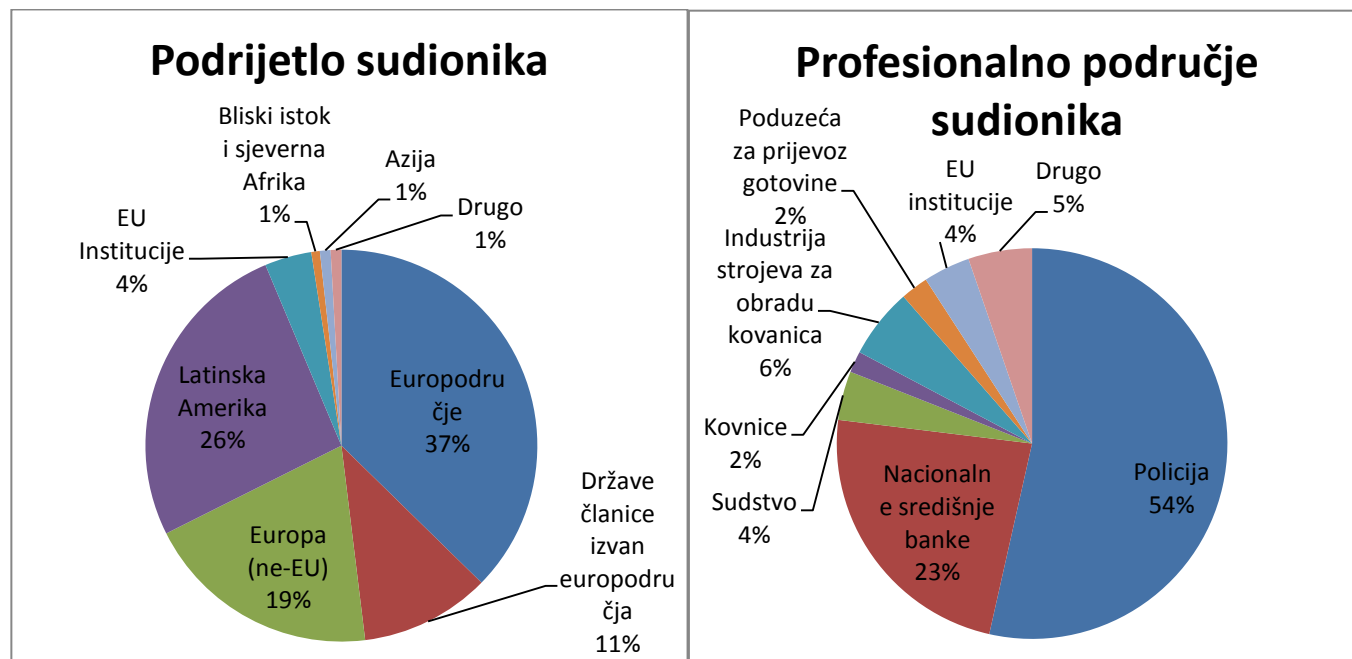
Djelovanja za koja su preuzete obveze u 2018. uključuju: tri seminara ili konferencije, dva tehnička osposobljavanja, četiri razmjene osoblja i dvije kupnje opreme. Treba naglasiti relativno velik broj razmjena osoblja, što je troškovno učinkovita mjera za relativno veliku publiku, čime se olakšava razmjena stručnog znanja i povećava stvaranje homogenog okvira za zaštitu eura od krivotvorenja. Nadalje, provedbom dodatne dvije kupnje opreme za tijela trećih zemalja potvrđuje se uspjeh uvođenja te mjere kao prihvatljivog djelovanja u okviru programa Periklo 2020. Djelovanja se odvijaju⁵ unutar i izvan EU-a, ovisno o konkretnim potrebama za zaštitu eura od krivotvorenja. Od početka programa jačao se regionalni pristup provedbom djelovanja koja uključuju posebno osjetljive regije svijeta. Poseban je naglasak stavljen na Latinsku Ameriku (dva djelovanja u organizaciji Španjolske i jedno djelovanje Komisije) i jugoistočnu Europu (četiri djelovanja u organizaciji Italije).

⁴ Svi podaci odnose se i na djelovanja provedena u 2018. i na djelovanja koja se provode ili će se provesti nakon 2018.

⁵ Neka se djelovanja još provode u 2019.

U grafikonima III. i IV. prikazani su podrijetlo i profesionalno područje sudionika programa:

Grafikon III. i grafikon IV.: Podrijetlo i profesionalno područje sudionika⁶ (djelovanja za koja su obveze preuzete u 2018., vidjeti Prilog I.)⁷

Procijenjeno je da 568 stručnjaka sudjeluje u djelovanjima za koje su obveze preuzete u 2018.

Sudionici dolaze iz 58 zemalja. Većina polaznika (67 %) sudionici su iz Europe: 37 % dolazi iz država članica europodručja, dok zemlje Europe koje nisu u EU-u čine 19 %, a države članice izvan europodručja 11 %; 26 % polaznika dolazi iz Latinske Amerike, što je znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu⁸. Naposljetku, 1 % polaznika dolazi s Bliskog istoka i iz sjeverne Afrike te 1 % iz Azije.

S obzirom na profesionalno područje sudionika, članovi policijskih snaga čine 54 % ukupnog broja polaznika. Razlog toj izraženoj prisutnosti jest činjenica da su policijska tijela predvodnici u borbi protiv krivotvorenja eura, a policijsko osoblje obuhvaća istražitelje i tehničare.

Sudionici iz drugih kategorija čine 46 % ukupnog broja, što je smanjenje u odnosu na 58 % u prethodnoj godini. Znatno sudjelovanje središnjih banaka od 23 % ostalo je gotovo nepromijenjeno, a udio pravosudnog osoblja od 4 % jednak. Posebno je bitno uočiti sudjelovanje kovnica (2 %), ministarstava financija (1 %) i poduzeća za prijevoz gotovine (2 %), što odražava raznolikost profesionalnih područja sudionika. Naposljetku, provedba djelovanja Komisije „drugi sastanak platforme 1210” dovelo je treću godinu za redom do visokog stupnja sudjelovanja predstavnika sektora strojeva za obradu kovanica (6 %), što potvrđuje da je privatni sektor važan dionik u borbi protiv krivotvorenja.

⁶ Druga kategorija uključuje, među ostalim, Interpol, osoblje iz nacionalnih ministarstava i predstavništva te osoblje akademskih ustanova.

⁷ Svi podaci odnose se i na djelovanja provedena u 2018. i na djelovanja koja se provode ili će se provesti nakon 2018.

⁸ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi i rezultatima programa Periklo 2020. za zaštitu eura od krivotvorenja iz 2017. COM/2018/581 final.

Stoga provedba programa ispunjava transnacionalne i multidisciplinarne dimenzije programa, u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) br. 331/2014.

b. Pregled djelovanja prema godišnjem programu rada za 2018.

Sveobuhvatan pregled djelovanja u okviru programa Periklo prema godišnjem programu rada za 2018. nalazi se u Prilogu I. Mogu se istaknuti sljedeća djelovanja:

Regionalna međunarodna suradnja u jugoistočnoj Europi

Program je uspio održati i dodatno ojačati snažnu regionalnu međunarodnu suradnju u jugoistočnoj Europi u 2018. Jedno od istaknutih djelovanja 2018. bilo je „Strategija zajednice za zaštitu eura na području Sredozemlja” u organizaciji UCAMP-a, održano u Srbiji 2018. To je djelovanje okupilo sedam zemalja s jugoistoka Europe i Francusku, a bilo je i uspješno u održavanju učinkovite mreže stručnjaka u jednoj od najosjetljivijih regija u pogledu krivotvorenja eura. Nakon tog djelovanja potpisana su tri sporazuma o administrativnoj suradnji za zaštitu kovanica eura između Europske komisije i Srbije, Crne Gore i Kosova RVSUN 1244. Osim toga, talijanski UCIFM organizirao je kupnju opreme koju će specijalizirana tijela za borbu protiv krivotvorenja koristiti za zaštitu eura od krivotvorenja i osposobljavanje policije i nacionalne banke Crne Gore.

Regionalna međunarodna suradnja u Latinskoj Americi

Program je uspio održati i dodatno ojačati snažnu regionalnu međunarodnu suradnju u Latinskoj Americi:

- španjolski BIBE organizirao je „tečaj osposobljavanja o krivotvorenju novca za stručnjake iz zemalja Latinske Amerike”, koji je okupio tijela iz 18 latinskoameričkih zemalja u Panami 2018., za promicanje mjera za zaštitu eura od krivotvorenja u zemljama Latinske Amerike koje su mu potencijalno podložne. Tim je djelovanjem podržano osnivanje i funkcioniranje nacionalnih središnjih ureda za krivotvorenje novca u zemljama sudionicama. Na temelju prethodnog tečaja istog formata, Argentina je osnovala takav nacionalni središnji ured,
- španjolski BIBE izvršio je kupnju opreme koju upotrebljavaju stručnjaci za zaštitu od krivotvorenja iz prethodno navedenog novoosnovanog argentinskog nacionalnog središnjeg ureda za zaštitu eura od krivotvorenja,
- Komisija će u 2019. provesti svoje dvogodišnje „tehničko taktičko osposobljavanje” u Medellinu, Kolumbiji, koje će biti usmjereno na tijela kaznenog progona i pravosudna tijela u Kolumbiji.

3. Provedba djelovanja u 2018. za koja su obveze preuzete u okviru prethodnih proračuna programa

U 2018. provedeno je deset djelovanja za koja su obveze preuzete u okviru prethodnih proračuna programa⁹. Od tih djelovanja, osam su pokrenula nadležna nacionalna tijela država članica, odnosno Francuske, Španjolske, Portugala, Rumunjske, Austrije, Hrvatske i Italije, dok je dva djelovanja pokrenula Komisija. Ta djelovanja sastojala su se od tri seminara, jednog tehničkog osposobljavanja, četiri razmjene osoblja, jedne kupnje opreme i jedne studije. Poseban je naglasak stavljen na sljedeće regije i teme: jugoistočnu Europu, Kinu, Latinsku Ameriku te darknet i dokazivanje vjerodostojnosti kovanica eura. Mogu se istaknuti sljedeća djelovanja:

Regionalna međunarodna suradnja u jugoistočnoj Europi

Tijekom 2018. provedeno je nekoliko djelovanja u okviru programa Periklo 2020. koja su bila usmjerena na poticanje i održavanje snažne suradnje među nadležnim nacionalnim tijelima u jugoistočnoj Europi. To je uključivalo razmjene osoblja koje su organizirala rumunjska i talijanska policijska tijela, a rumunjska su tijela uspostavila i održavaju suradnju sa zemljama istočnog Balkana i crnomorske regije, uključujući Tursku, Moldovu i Ukrajinu. Nadalje, 3. konferencija „Balkan Network for Euro Protection” u organizaciji Hrvatske narodne banke okupila je sudionike iz nacionalnih i komercijalnih banaka u regiji i podržala funkcioniranje sustava ranog upozoravanja i razmjene informacija među uključenim zemljama.

Regionalna međunarodna suradnja u Latinskoj Americi

Jačanje snažne regionalne međunarodne suradnje u Latinskoj Americi može se također istaknuti kada se govori o provedbi djelovanja u okviru programa Periklo 2020. u 2018. Portugalska Policia Judiciaria u svoje je razmjene osoblja uključila sudionike brazilskih nadležnih tijela. Raznovrsni pristup španjolskog BIBE-a doveo je do provedbe konferencije o osposobljavanju, razmjene osoblja i kupnje opreme u regiji, čime se osigurava sudjelovanje velikog broja latinoameričkih sudionika iz mnogih zemalja u regiji.

Internet/darknet: konferencija „ICIT istraga darkneta – zaštita eura”

Nekoliko djelovanja koja su provedena u 2018. bavila su se pitanjem prijetnje koju u borbi protiv krivotvorenja predstavlja internet/darknet, s naglaskom na učinkovitost istražnih tehnika i potrebu za koordiniranim odgovorom na tu prijetnju. Konkretno, toj je temi u potpunosti posvećena konferencija „ICIT istraga darkneta – zaštita eura” koja je okupila pravosudne i policijske stručnjake iz 19 zemalja. Na konferenciji je dano više preporuka, kao što su potreba za uspostavom mreže regionalnih stručnjaka za istrage darkneta i izrada priručnika o najboljoj praksi za kazneni progon.

⁹Sveobuhvatan pregled djelovanja u okviru programa Periklo za koja su obveze preuzete u okviru prethodnih proračuna programa Periklo 2020., ali su provedena u 2018., nalazi se u Prilogu II.

4. Zaključak i daljnji koraci

Program „Periklo 2020.” i dalje će biti važno i učinkovito sredstvo u borbi protiv krivotvorenja eura. Program čini osnovu za potporu izradama studija, održavanju i razvijanju suradnje i razmjeni najboljih praksi među svim sudionicima uključenima u borbu protiv krivotvorenja eura.

Komisija neprestano širi rezultate djelovanja podržanih programom među stručnjacima Stručne skupine u području krivotvorenja eura (ECEG). U 2018. održana su tri sastanka ECEG-a. Iz programa je vidljiva visoka razina dosljednosti i komplementarnosti u odnosu na druge relevantne programe i djelovanja na razini Unije jer je usredotočen na sprečavanje i borbu protiv posebnog oblika organiziranog kriminala, tj. krivotvorenja eura, te je posvećen isključivo tome. To vrijedi za **Instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX)**, koji se najčešće koristi kao potpora pregovorima o pristupanju te za Fond za unutarnju sigurnost – policija¹⁰, koji obuhvaća sprečavanje kaznenih djela i općenito borbu protiv kriminala.

Uzimajući u obzir preporuku za obnovu programa nakon 2020. i njegovu dokazanu djelotvornost koja je istaknuta u evaluaciji na sredini razdoblja programa „Periklo 2020.”¹¹ te pozitivnu potporu njegovih dionika kao što su države članice, ESB i Europol, Komisija je u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira donijela prijedlog o nastavku programa nakon 2020. pod imenom Periklo IV¹². Vijeće je donijelo djelomični opći pristup 19. prosinca 2018. Podrška Vijeća odražava široku potporu Komisijinom prijedlogu za program Periklo IV. U Europskom parlamentu Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove 4. veljače 2019. jednoglasno je usvojio stajalište o prijedlogu Komisije o programu Periklo IV izrazivši svoju potporu nastavku programa.

Na temelju rezultata provedbe programa i stalne analize novih prijetnji, o čemu se raspravljalo u okviru ECEG-a, prioriteti za 2019. jesu sljedeći¹³:

- podupiranje djelovanja čiji je cilj poboljšanje suradnje među državama članicama koje su posebno pogođene proizvodnjom i distribucijom krivotvorina,
- poticanje suradnje s tijelima trećih zemalja u kojima postoji sumnja u proizvodnju krivotvorenih eura ili dokazi za nju,
- održavanje učinkovitog okvira za zaštitu eura u jugoistočnoj Europi,
- tematska kretanja: sigurnosne značajke eurokovanica, provedba Uredbe (EU) br. 1210/2010 o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama

¹⁰ Uredba (EU) br. 513/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, Instrumenta za financijsku potporu u području policijske suradnje, sprečavanja i suzbijanja kriminala i upravljanja krizama i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2007/125/PUP (SL L 150, 20.5.2014., str. 93.).

¹¹ Evaluaciju na sredini razdoblja Programa proveo je neovisni izvođač na temelju članka 13. stavka 4. Uredbe (EU) br. 331/2014. Komisija je 6. prosinca 2017. donijela Komunikaciju COM(2017) 741 Europskom parlamentu i Vijeću o rezultatima evaluacije na sredini programskog razdoblja, u kojoj se slaže sa zaključkom da bi trebalo nastaviti provedbu programa do njegova predviđenog zaključenja 2020., podupire nastavak programa za razdoblje nakon 2020. s obzirom na njegovu dodanu vrijednost EU-a, njegov dugoročni učinak i održivost te se slaže sa zaključkom evaluacije o nastavku programa kao zasebnog programa nakon 2020., Komunikacija COM(2017) 741 final – Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o evaluaciji na sredini razdoblja Programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja (program „Periklo 2020.”), 6. prosinca 2017.

¹² Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja za razdoblje 2021.–2027. (program „Periklo IV”) COM/2018/369 final – 2018/0194 (COD) i Prijedlog UREDBE VIJEĆA o proširenju primjene Uredbe (EU) br. .../2018 o uspostavi programa razmjene, pomoći i osposobljavanja za zaštitu eura od krivotvorenja za razdoblje 2021.–2027. (program „Periklo IV.”) na države članice nesudionice COM/2018/371 final – 2018/0219 (APP).

¹³ Prioriteti programa za 2019. bitan su dio godišnjeg programa rada, koji je priložen Odluci Komisije C(2019) 806 final od 2. veljače 2019. o donošenju programa rada za 2019. za program Periklo 2020.

neprikladnima za optjecaj, distribucija krivotvorina i visokokvalitetnih sastavnih dijelova na internetu, podrška osnivanju/jačanju nacionalnih koordinacijskih ureda.